

Sygn. akt IV KK 333/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **A. R.**,

wobec którego stwierdzono złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 - 1990 oraz treści tych dokumentów,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 listopada 2022 r.

kwestii dopuszczalności wniosku obrońcy lustrowanego o wyłączenie od orzekania w sprawie IV KK 333/22 sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka, złożonego w trybie art. 41 § 1 k.p.k.

na podstawie art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1904 t.j. z dnia 21.10.2021 ze zm.) i art. 41 § 2 k.p.k. *per analogiam*

**postanowił:**

**pozostawić bez rozpoznania wnioski o wyłączenie SSN Marka Motuka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt IV KK 333/22.**

### UZASADNIENIE

Obrońca lustrowanego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 9 § 2 k.p.k. i art. 19 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów, a nadto art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności wniósł o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka od udziału w

sprawie kasacyjnej o sygn. IV KK 333/22. Podstawą wniosku były uzasadnione wątpliwości co do posiadania przez tego sędziego legitymacji formalnej do orzekania na stanowisku sędziego w Sądzie Najwyższym, wobec nieprawidłowego trybu powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Okoliczność powyższa, w ocenie wnioskującego, stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą w postaci nienależytej obsady sądu, określoną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. i implikuje naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek w aktualnym stanie procesowym należy uznać za niedopuszczalny, co skutkowało pozostawieniem go bez rozpoznania. Z przedstawionej w nim argumentacji wynika, że jego autor domaga się wyłączenia SSN Marka Motuka od rozpoznania sprawy zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt IV KK 333/22 ze względu na wadliwą procedurę powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Przepis art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U z 2021 r., poz. 1904 t.j. z dnia 21.10.2021 ze zm.) – obowiązującego od dnia 15 lipca 2022 r. – określa, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Z treści art. 41 § 1 k.p.k., na który powołuje się obrońca, wynika z kolei, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie. Judykatura ukształtowała na gruncie art. 41 § 1 k.p.k. określony katalog przesłanek wyłączenia sędziego, które wywodzą się z relacji sędziego i strony postępowania, oceny zachowania sędziego w toku rozpoznania sprawy, czy też jego zachowania

i wypowiedzi poza rozprawą dotyczących przedmiotu procesu. Podkreślenia wymaga, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 4 marca 2020 r., P 22/19 (Dz.U. z 2020 r. poz. 413), stwierdził, że art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z 12.05.2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2021 r. poz. 269), jest niezgodny z art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP. Oznacza to, że decyzja o wyłączeniu sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. nie może przyjmować za podstawę faktyczną wyłącznie okoliczności, iż dany sędzia został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa działającej i ukształtowanej na podstawie obecnie obowiązujących przepisów.

Zdefiniować należy też wzajemną relację między powołanymi przepisami oraz zakres ich obowiązywania. W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym jest przepisem późniejszym i przewiduje szczególne postępowanie, którego przedmiotem jest właśnie badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności, z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu oraz postępowania po powołaniu. Zakres przedmiotowy tego unormowania jest niewątpliwie węższy od zakresu przewidzianego przez art. 41 § 1 k.p.k., gdyż ogranicza się do potencjalnej możliwości weryfikacji wymogów bezstronności i niezawisłości sędziego Sądu Najwyższego w kontekście dwóch kryteriów, a więc okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego i jego postępowania już po powołaniu. Są to kwestie, które stały się w niniejszej sprawie podstawą wniosku o wyłączenie SSN Marka Motuka. Porównanie obu regulacji prowadzi natomiast do wniosku, że pierwszy przepis ma charakter szczególny wobec drugiego. Wynika to z faktu, że jest przepisem o charakterze mieszanym, to jest ustrojowo-procesowym, mającym zastosowanie do sędziów Sądu Najwyższego. Przepis art. 41 § 1 k.p.k. ma z kolei charakter wyłącznie procesowy. Znajduje zastosowanie do sędziów orzekających w oparciu o k.p.k., a więc zarówno do sędziów Sądu Najwyższego, jak i sędziów sądów powszechnych. Mimo pewnej wspólnej części zakres przedmiotowy art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym jest węższy, niżli art. 41 § 1 k.p.k. Przepis art. 29 § 5

u.SN jest też przepisem późniejszym względem art. 41 § 1 k.p.k. Moment jego wprowadzenia do porządku prawnego implikuje skutek derogujący art. 41 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim przedmioty obu regulacji pokrywają się.

Konsekwencją tego stanu rzeczy jest niedopuszczalność zastosowania art. 41 § 1 k.p.k. do sytuacji, gdy z treści wniosku o wyłączenie sędziego wynika, że dotyczy on okoliczności przewidzianych w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, a tak właśnie jest w niniejszej sprawie. Podstawę wniosku stanowiły tu bowiem okoliczności dotyczące powołania sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka, a de facto kwestie związane z organem o to wnioskującym, a więc Krajową Radą Sądownictwa, ukształtowaną na drodze nowelizacji z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. poz. 3).

Z powyższych względów wniosek obrońcy był niedopuszczalny, a Sąd Najwyższy pozostawił go bez rozpoznania.

I.n

ał